

Uredništvo in upraviteljstvo v Ptuju
v gledališkem poslopiju.

Stajerc izhaja vsaki drugi petek,
datiran z dne naslednje nedelje.

Sestavki dobrodošli.

Rokopisi se ne vračajo in se morajo
najdalje do ponedeljka pred izdajo do-
tične številke vpsolati.

Štajerc.

Posamezna številka velja v Ptuju za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20.
Pri odjemanju več ko 10 številk pri-
meren rabat.

Cena za oznanila za:

1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—
 $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—
 $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu posebno zni-
žana cena.

Štev. 7.

V Ptuju v nedeljo dne 7. aprila 1901.

II. letnik.

Sveti velikonočni prazniki.

Devetnajststo let je že preteklo, odkar je naš Zveličar v svoji neskončni milosti najgloblješe poniževanje in najgrozovitejše muke prenesel in svoje zemeljsko življenje žrtvoval, da je s svojim veličastnim vstajenjem iztrgal človeštvo iz moči peklenške in novo božje kraljestvo na zemlji postavil. Ni sveta katoliška cerkev brez vzroka ta praznik v pomladni čas postavila. Saj je tudi dokaz neskončne milosti Stvarnika, da pusti slednje leto setev na poljih kaliti in na isti način oni del stvarjenja ponovi, kateri je ljudstvu v telesno ohranitev potreben.

Bog je vsegapričujoč, on živi v žarkih solnca v prvih cvetkah spomladi in v kalečih semenskih zrnih. Lepota spomladi je toraj zemeljski posnetek krasote zopet vstajajočega Zveličarja in zato ni kmetovalec najnižji med stanovi, kajti njemu so izročena opravila božja in skoz njegovo trudapolno delo se iz blagoslova božjega, kruh za vse zemljane pridelava.

Ker je naš ljubljani Oče o Veliki noči posebno milostljiv proti vsaki stvarici, nerazumni živali in divjačini hrano deli in vsaki gosenici list rasti pusti, katerega za svoj živež potrebuje, tako naj bi tudi

Lukčeva ženitev.

(Piše Šimon iz Šentjurja.)
(Konec.)

Pri ženinu Lukecu jih je bila že polna hiša. Lukčevi znanci, prijatelji, sorodniki in pa 6 godcev. Trije imeli so trompete, dva gosle in eden pa piščalko. Kazalec na uri se je pomikal vedno dalje in dalje proti desetim in ker „protfirerja“ Jožeta še ni bilo, pošlje ženin ednega muzikanta, da gre po njega. Godcu se ravno ni ljubilo ven na mrzlo, toda ženinu se ni mogel ustavljeni. Potegne ga še prej en glaž in potem odide.

Hitro koraka muzikant, ki je godel na tisto trompeto, katera ima najbolj nizek glas, proti sosedni vasi. Med potjo je moral tudi mimo neke gostilne. Hoteč ravno mimo te, ogovori ga krčmar in ga vpraša, kam tako hiti.

E, po „protfirerja“ moram, menda se je skujal, da ga ni.“

„No stopi noter“, pravi krčmar, „en glaž ga že

mi dobrotljivega Boga prosili, da bi se tudi milostljivo na kmeta ozrl. Ako naj bode dobro ali slabo leto, Bog ve, koliko milosti ubogo grešno človeštvo potrebuje, ali ena prošnja ne vidi se nam neopravičena, da to, kar nebo kmetu rasti pusti, naj tudi kmetu pripada. Kaj pomaga, če je pomlad še tako lepa, ako setev še tako lepo vspeva, trta tako bogato trgatav kaže in sadna drevesa vsled teže sadja pokajo, če pa kmet te bore goldinarje, katere on za svoje trdo delo dobi, za svoj dolg v posojilnico, hranilnico, doktorju in v davkarijo nositi more, sam pa z ženo in otroci silo trpi in nobenega vinarja v žepu ne obderži.

Uradnik plačuje še le potem davek, ko njegov čisti dohodek 800 gld. na leto prekorači, delavec še le takrat, ko ima 600 gold. dohodkov, kmet more pa zmiraj davek plačati, tudi potem, če njegovo posestvo ni večje kakor ena dlan, pa če tudi nič ne nese.

Ja, ali kmet ni tudi človek, ki more jesti in svoje oblačiti? Gospodje doktorji, kateri postave delajo, pravijo vedno: Kmet je kapitalist, on ima za toliko in toliko tisoč premoženja, tega moža moramo obdačiti! Le počasi vi prebrisani gospodje! Posestvo je vsekakor na več tisoč goldinarjev cenjeno, ali ono neboče skoro vinarja nosilo, ako ne bode kmet od

lahko potegneš, ne boš nič zamudil. Dolžen sem ti ga še od zadnjič, ko si mi pomagal spravljati vino v klet. Pojdi boš novega poskusil.“

„Tedaj pa hitro, hitro, meni se mudi“, pravi godec in stopi v sobo.

Krčmar mu ga prinese pol litra. Spil ga je godec kar v eni sapi. Dopadlo se mu je bolj kakor tisto, ki so ga pili na ženinovem domu, in zatoraj ga naroči še pol litra.

Tudi tega je naglo spil. Hotel je zadnji pol litra sam plačati, a gostilničar ni hotel denarja.

„To pa ne gre“, se huduje muzikant, „da bi ti dal kar za en liter. Pol litra moram pa že zapiti. Tu imaš denar, pa prinesi za tega še pol litra, če ga za onega nečeš vzeti.“

Godcu je vino stopilo v glavo in ko sta ga spila s krčmarjem še tretji pol litra, tedaj je že popolnoma pozabil, kam se mu mudi in začel je na dolgo in široko pripovedovati, kako je bilo na zadnji „ofceti“, na kateri je on igral.

četrti ure zjutraj do poznega večera težko delal, težje in dalje, kakor kak delavec v fabriki. Računi on pa li dohodek skupaj, ni jih 800 gld., ne 600 gld. in dostikrat tudi 300 gld. ne, ali on mora pa le 30—40 gld. davka plačati. Kaj takega predrzne se samo od kmeta zahtevati. Ljudje v mestu bi si takega obdačanja niti eno leto ne pustili dopasti. Bode toraj prva in nujna naloga kmečkega stanu, proti temu pristranskemu in neopravičenemu obdačenju kmečkega dela nastopiti.

Zgubljena pravda južne železnice.

Iz Gornje Ragone se nam poroča: Okrajni zastop gornjeradgonski je pravdo, katero je vodil po svojem zastopniku gospodu dr. Frideriku Gottschertju proti južni železnici v zadevi železničnega postajališča v Gornji Radgoni že izza šestih let v vseh inštancah dobil. Skoz ugodni izid te pravde ostalo je okraju prihranjenih 26000 goldinarjev prvič, ker 20000 gld. z južno železnico pogojenih ni bilo treba plačati in drugič, ker so pravdni stroški v šestih letih ogromno narastli, padli južni železnici v breme. Da se je okraj tako velikih izdatkov obvaroval, zahvaliti se je v prvi vrsti inicijativi mnogozaslužnemu načelniku okrajnega zastopa gospodu Francu Vračko-tu, kateri je prvi na protipogodbeni načrt postajališča v Gornji Radgoni pokazal in nato odločno proti izplačilu pogodjenih 20000 gold. južni železnici protestiral. Gospod Vračko je v teku dolgotrajne pravde, ki se je vodila od strani okrajnega zastopa, celi čas tej stvari vso svojo pozornost daroval in pri tem ne le veliko dragega časa zgubil, ampak se tudi občutno gmotno žrtvoval.

Če se spomnimo nazaj na zasramovanje nekih listov, v prvi vrsti na „Slovenskega Gospodarja“, ki je gospoda Vračko-ta najgrše obiral in mu slabo gospodarstvo predbacival, si pač lahko predstavljamo, koliko je mož po nedolžnem in tiho trpel za dobro stvar. Ako ima ta časnik le iskrico krščanske pravicoljubnosti v

„Veš ti, lušno je bilo tam“, je rekel. „Igral sem tako in piskal, da mi je sape primanjkovalo. Pa kaj češ, ljudje na „ofceti“ hočejo biti lušni in ti moraš piskati, če kar pogineš. No pa greva me ne, ženin se je izkazal. Plačal mi je dobro, jedel in pil sem, kakor še nikoli.“

Tako, in še veliko družega je pripovedoval godec. Toda vse tukaj zopet povedati bilo bi predolgočasno in zatorej sem raje opustil. Bal sem se, da bi dragi čitatelji pospali, ko bi morali godčevo pripoved čitati.

Pustimo zdaj godca in krčmarja in se vrnimo na ženinov dom.

Tu je vse nestrpno čakalo. Ura je že davno deset odbila, a bilo ni godca ne „protfirerja“. Bilo je pol ednajstih, ko se vrata odpro in v hišo stopi „protfirer“ Jože Ferderber.

„No hvala Bogu“, pravi Lukec, „da si že vendar enkrat prišel. Pozen si pa pozen.“

Jože po resnici pove, kaj in kako se mu je zgodilo. Ženin Lukec ga vpraša, kje je pustil godca.

sebi, bode v tej zadevi poročal in svoje zaničevanje napram temu možu preklical. Pač bi se pa že skozi v naprej reklo, da tako pošten ni, da bi svoje psovane preklical. — Gospodu Vračko-tu za njegov mnenjski trud in skrbi. — Bog mu plati.

Podržavljenje železnice Celje-Velenje

Dne 25. marca vršil se je v Velenji shod, z devajoč podržavljenje železnice Celje-Velenje. Prisotni so bili gospodje: deželni poslanec Vošnjak, Lenk Stallner, dr. Serneč, župan Stiger, dr. J. bornigg, Rakusch, Lapp; od okrajnega zastopa slovenjegraškega gospodje: Rogina, bar. Warsberg, Stocker in župan slovenjegrškega gospod Goll.

Deželni poslanec gospod Vošnjak pozdravi zbrane in prebere dopise poslancev Žičkar-ja, dr. Pommer-ja, dr. Wolffhart-a, Robič-a in Berkeš. Predsednikom tega shoda bil je izvoljen g. Vošnjak, njegovim namestnikom g. Stiger.

Prvi je govoril gospod dr. Serneč, kateri je od okrajnega odbora šoštajnskega naprošen, pripraviti peticijo. Govornik spomnil je na radost pri otvorjenju železnice dne 27. decembra 1891, na žrtve, ki so doprinesle od okrajev in občin, imenom od rudnik Lapp-a za to podjetje, v katerem videlo se je zboljšanje vnovčenja deželnih pridelkov, povzdig in industrije in trgovine. V splošno začudenje nastavila se je tarifa tako visoko, da je vožnja z vozovi vedno nižja. Vse pritožbe in interpelacije deželni odbor bile so brezuspešne, ker je on (deželni odbor) z društvom južne železnice, katero je prvotno prevzelo, sklenilo pogodbo, po kateri južni železnici vsaj 74000 gld. paušalnega zneska noben mora, med tem ko se deželnemu odboru noben mej na tarife ni pridržalo. Južna železnica, kateri se brez ozira na njen veliki javni pomen, le od okrajnih kaliških uvaževanj voditi pusti, nima nobenega za

„Kaj, kakšnega godca?! K meni ni bilo nobenega godca. Sam sem prišel.“

„To pa je vendar preveč“, pravi Lukec. „Enkrat godca pošljem po tebe, ti prideš in godec se zgubi.“

„Veste kaj ženin“, pripoveduje nek drugi muškarant. „Gotovo je šel med potjo v Rebekevo gostilno. Jaz ga poznam. Nikdar še ni šel tam mimo, da ne stopil v njo. Verjemite mi, jaz vem.“

„E, kaj, naj bo kjer hoče, mi gremo. Kaj bo pa rekli na nevestinem domu, če tako dolgo ne pride“, pravi ženin.

„Ja, hm, vraga, to pa ne gre“, razkladajo godec. „Brez njega ne moremo nič.“

On „špila“ na tak „štument“, ko mora biti povsod zraven — pri vsaki muski. Če te deželni „štimate“ ni zraven je muskanje čisto prazno. Najbolj je, če gre eden po njega.

„Grom in peklo! Vrag naj vzame celi svet. Ravno danes, ko bi moral biti najbolj židane volje“

manja na povzdigo prometa na tej progi, ker kolikor manj vlakov, toliko manj vagonov se rabi in toraj toliko več ji ostane od 74.000 gld. Država se do sedaj še ni ojunčila, da bi krepko nastopila. Mnoge peticije ki so se v ta namen vložile, niso imele uspeha, če tudi bi državi na tem ležeče biti moglo, kratko progo Celje-Velenje odkupiti, ker potem cela gornja proga Velenje-Zeltweg na vrednosti pridobi. Dr. Sernec sklenil je z besedami: „Ako ne nastopi kmalu zboljšanje, zamoramo postati čisto razdraženi in ob naš patriotizem popolnoma priti.“

Nato prebral je gospod dr. Sernec načrt peticije, na železniško ministerstvo, katera naj se tudi zainteresiranim državnim poslancem izroči. V tej peticiji zahteva se, da odkupi to železnično progo država, med tem časom pa se tudi vpelje tretji osebni vlak.

Gospod dr. Jabornegg navaja tarifo te proge in primerja tarife drugih železničnih prog. Tako znaša vožna cena za 10.000 kilogramov moke na progi Celje-Maribor-Spodnjidravobreg 89 kron, za ednako progo državne železnice 77 kron; za progo Celje-Velenje 44 kron, za ednako dolgo progo državne železnice 28 kron. Primerjal je tarifne cene tudi drugega blaga in našlo se je, da je na tej progi vožnja različnega blaga, povprečno vzeto, več kot za polovico dražja.

Potem ko je župan Stiger predlog g. dr. Serneca najtoplejše priporočal, se je isti ednoglasno sprejel.

Predsednik zaključil je shod z zahvalnimi besedami za živahno udeležbo.

Mi se pa prav veselimo, da so se vendar enkrat Spodnještajarci spametovali in Slovenci in Nemci složno skupaj delajo, Spodnji Štajar iz krempljev južne železnice rešiti.

Vojna v Južni Afriki.

Sedaj priznavajo celo angleški časopisi, da je vojni položaj v Južni Afriki jako težaven. Tudi „Times“,

se najbolj jezim. Saj sem že večkrat rekel, da meni ne gre nič po sreči“, jezil se je ženin.

Med tem vstopi godec, ki je iskal, ali boljše rečeno, ki bi naj poiskal „protfirerja“. Napil in navlekel se ga je dobro. Krvave in solzne oči so mu stale izbuknjene. Opotekal se je s kota v kot.

„Klada pijana si vendar prišel“, pravi „protfirer“. Zdaj pa godci skup in hitro odidemo na nevestin dom. Zagodite eno „lušno“.

Godci stopijo skupaj in vrežejo takoj eno tako ki rada v noge gre. Vse je šlo dobro, samo godec ki je igral „debelo štimo“, zavozil jo je včasi. Vsakokrat, kadar je tako napravil, dregnil ga je sosed s komolcem v rebre, češ, bolj pošteno igray!

Na nevestinem domu, tam, tam je bilo križ in groza. Nevesta je jokala in roke vila, kajti bila je skoro prepričana, da ženina ne bo. Mislila si je, da je ženina zgrevalo in da je noče.

Toda ta jok in ta žalost se je naekrat spremenila v veselje, kajti pred vrati se je začulo: „didel, didel, tum, tum, tum, trara, trara, bum, bum, bum.“

ki je ostala do zadnjega časa optimistična, piše, da se mora Burom, ki se morejo držati še dve leti, dokazati, da more storiti isto Anglija še 10 let, če treba. Radi narave dežele in temperamenta sovražnikovega se ne sme pričakovati, da bi kako posamezno gibanje ali kaka uspešna bitka napravila vojni konec; posamezni oddelki se morajo podati, a vedno bo ostalo še neko število Burov, katere bo treba preganjati tako dolgo, da se udadó ali pa, da popadajo mrtvi in ranjeni na bojišču. „Times“ piše, da je treba redno pošiljati v Južno Afriko nove čete ter se ne sme omejiti le na 30—50 tisoč mož. Če se to ne zgodi, „je mogoče, da bode trajala vojna še mnogo let“. Angleški vojni minister je povedal, da se je odpeljalo ali pa se še odpošlje 34 560 mož novih čet. O bojih na vshodu Transvaala se poroča, da operira general French dalje. Prišlo je do raznih prask, v katerih je bilo 17 Burov ubitih in ranjenih ter 57 ujetih; 93 Burov se je udalo. Buri so vrgli dvoje vlakov s tira, katerih pa niso mogli opleniti, ker so jih pregnali Angleži.

Razne stvari.

Notica. Vinorejce opozarjamo na današnji razglas štajerskega deželnega odbora glede pridobitve žveplene prahu. Ta žvepleni prah, ki se bode oddajal letos pri deželnem poskuševališču v Mariboru in Gradcu, kakor je razvidno iz razglasa, je najfinejše vrste (90—95% droben) in se bo pred razpošiljatvo od deželnih strokovnjakov preiskal glede čistosti in drobnosti. — Naročnikom se pošljejo z žveplom vred tudi kratka navodila, kako se more uspešno žvepljati.

Od visokih Diešk na Koroškem. Ko sem bil še mlad šolar, imel sem do šole debelo uro hodá. Moji stariši videvši, da trpim posebno po zimi, naprosili so tedajšnega učitelja gospoda J. T., da bi me vzel čez zimo na stanovanje, zato pa sem opravljal v cerkvi in doma lahka dela, tako, da sem se mu jako prikupil, na kar me je še dalje časa obderžal.

Vrata se odpro in v sobo stopi ženin in njegovi svatje. Žalosti je bil konec.

Napili so drug drugemu dolgo zdravje in srečo, potlej so se pa podali v cerkev, kjer je Lukec pred oltarjem prav možko rekel trikrat „da.“

Tudi jaz „Šimen iz Šent Jurja“ sem bil na tej „ofceti.“ Godec, ki je iskal „protfirerja“ in protfirer sam sta me prosila, naj nikjer ne povem, kako se je na Lukčevi ženitvi godilo. Obljubil sem njima sicer, da bom molčal, toda ker sem po poroki dobil le iz „fingreta“ jest in iz rešeta pit, me je jeza zgrabila in sklenil sem to resnično povest napisati, da jo zvedo vsi tisti, ki jo berejo. Če se pa kateremu ne dopade, naj jo pa ne bere. Kateremu se pa dopade tisti jo naj pa bere in mene bo veselilo. Čisto mlade lepe deklete jo ne smejo še zdaj brati, ker o ženitvi jim ni treba še nič vedeti, ampak naj še počakajo nekaj pustov, ko se bodo same ženile. No, potlej pa tako ne bodo hotele brati, ker skusile bodo že same kaj je ženitev. Z Bogom! Na svidenje pri kaki drugi povesti!